

“Què fariem governant ací amb un partit capitalista?”

Dani Maeztu és advocat de 34 anys especialitzat en el medi, i des del 2003, regidor d'Aralar a Durango. Ara opta a estrenar acta de diputat autonòmic per Biscaia, on resulta més cara... El CIS, però, li l'atorga. S'embala, quan li preguntem pel TGV.

—L'enquesta del CIS us dona un diputat per cada circumscripció, 3, igual com a Ezker Batua i Eusko Alkartasuna. Gairebé seríeu la quarta força.

—Sí, però compte amb les enquestes... El vot de cada alabès val el de cinc biscaïns; molts dels vots de Biscaia es concentren al marge esquerre del Nerbion i el gran Bilbao, on es polaritzarà molt el vot entre PSOE i PNB. És la segona enquesta que ens atorga 3 diputats, però hem de continuar treballant com si només tinguérem assegurat el de Guipúscoa.

—Temeu que l'esquerra *abertzale* es mobilitze en favor d'Ibarretxe o creieu que no es repetirà l'episodi del 2001?

—No passarà igual. Allò que representava el PP de Jaime Mayor Oreja el 2001 no ho representa ara el PSE de Patxi López, per molt que el PNB es faça un fart

Dani Maeztu (Durango, Biscaia, 1974) és el cap de llista d'Aralar per la circumscripció biscaïna. La formació de Patxi Zabaleta, filla d'Herri Batasuna, ja té una diputada per Guipúscoa, Aintzane Ezenarro.

de dir-ho i malgrat els dèficits d'aquest en temes com l'èuscar i la cultura. Això a banda, el PNB ha acumulat set anys més de govern, de cansament d'un model econòmic massa lligat a famílies i *lobbies* molt concrets... No és allò d'Euskadi contra Espanya i el PNB contra el PP.

—Teniu esperances que el PNB, després dels comicis, mire cap a Aralar?

—No ens preocupa gaire, això. L'objectiu del PNB no és cap més que governar. Si ha de fer-ho amb el Partit Socialista, com anys arrere, ho farà, i si ha de fer-ho amb EA i EB, també. El PNB, de totes passades, vol governar.

—No descarteu fer costat al PNB.

—La crisi no sols és econòmica, sinó també social i ambiental, i el nostre programa polític no és fútil. Què fariem governant amb el partit capitalista d'ací, el PNB? Ja podem vestir-los de nacionalistes, independentistes... Però són la democràcia cristiana que fins fa quatre dies estaven a Europa amb el PP. No pactarem per una poltrona o una conselleria, sinó d'acord amb un projecte: això, això, això, això i això altre. És això, Aralar, i no hi tenim res a perdre. Uns altres hi poden perdre moltes conselleries i llocs de feina. Nosaltres només podem perdre-hi la dignitat i la coherència, i no és pas poca cosa.

—La Y basca us distancia molt del PNB, també.

—La famosa Y no aprofita ni un sol metre de la xarxa actual. La infraestructura actual no és desdoblada enlloc, hi ha baixadors que cal veure'ls... Ací, fins ara, l'aposta claríssima ha estat per la carretera. En aquesta comunitat autònoma, el 2,5% del terreny l'ocupen infraestructures de transport, i la mitjana europea és l'1,2%. A Eibar o Elgoibar s'hi pot veure: tren, autopista, l'autovia, la nacional... D'infraestructures, n'hi ha, però la gestió és dolentíssima. Ací les diputacions gestionen les carreteres, cadascú hi ha tingut el seu petit regne de taifes. Ara només ens faltava que el nou traçat no tocara ni un sol metre del ja existent! Segons un estudi del govern basc, el 97% dels moviments són entre comarques, no pas entre les tres grans capitals. Primer cal analitzar què tenim avui: de 22.30 h a les 6 del matí, de Bilbao a Sant Sebastià només transita un tren de mercaderies, quan ben bé podrien passar-ne quinze. Si no fem servir l'estructura actual, omplirem el país de ponts i túnels.

—Ezker Batua diu que ha dulcificat el projecte inicial del TGV...

—Bé, ells parlen de fer una U: Vitòria-Bilbao, Bilbao - Sant Sebastià, aprofitant una part del traçat actual, però en realitat el projecte continua essent la Y. Ezker Batua és al govern que ha impulsat aquesta infraestructura, que ja està licita-

da i fins i tot en obres, en alguns trams. EB ha robat el cognom Berdeak després d'anar en dues ocasions com a coalició, però en realitat els Verds que pertanyen a European Green es presenten en solitari.

—Com EA, que ha gestionat fins ara l'àrea d'Ordenació i Territori.

—Sí, i en aquesta qüestió és com el PNB; continuem amb lleis de protecció del medi del 1998, quan a l'àmbit europeu, estatal i autonòmic s'han renovat i molt. Així aproven, ací, les declaracions d'impacte ambiental... L'esquerra no pot ser en un executiu còmplice amb aquest model, i tant EA com EB ho han fet.

—Ni que siga per la posició nítida envers el TGV, potser us arriben vots de l'esquerra *abertzale* de tota la vida...

—De l'oficial? Jo també en dic l'esquerra *abertzale* estalinista [riu].

—...Us arribaran vots seus, o us consideren massa *traïdors*?

—El vot és de les persones. Des que Aralar va eixir d'Herri Batasuna hem dit que ens interessa que tots dos projectes puguen contraposar-se, d'igual a igual, i que tothom veja el model social pel qual aposta Aralar, que pensa que poden defensar-se polítiques d'esquerra sense cap avantguarda militar que ens diga a cada moment què hem de fer. A nosaltres no ens condiciona ningú. Però tenim clar que la dissidència en aquell món sempre s'ha pagat molt cara, i que des del primer dia hem estat uns traïdors, uns voltors. Som dos moviments que ideològicament som ben a prop, però s'ha arribat al repudi total. Jo ho veig a Durango: s'estimen més ser amb el PSOE i amb el PP, aquells que els il·legalitzen, que no amb nosaltres. Ens veuen com el seu enemic.

—Un fill que se n'ha anat de casa.

—O un germà gran que, quan algú li pega, ve i ens pega a nosaltres. Ens demanen què hem fet perquè no els il·legalitzen, i tan sols els podem dir que què hi fan ells, per evitar-ho. Ens diuen que ens aprofitem de les il·legalitzacions, i resulta que som l'únic partit que no pren possessió dels regidors que ens han tocat d'acord amb el repartiment legal, que no a l'ètic. A Basauri, per exemple, aquest regidor ens aniria perfecte dins la nostra expansió a Biscaia. Més enllà d'això, què hi podem fer? Us ho he dit, la dissidència es paga, és un moviment molt hermètic, i si n'ixes, t'expulsen tan lluny com poden, com ens ha succeït.

Quan 14 per cent equival a 0

És divendres 13 de febrer, primer dia de campanya, i a Durango hi ha més propaganda electoral de D3M que de la resta de partits junts. Votar D3M és votar nul, però tot de banderoles omplen la vila. A l'anvers, una cara alegre amb la silueta d'Euskal Herria i la divisa "Euskal Herriren Irrintzia Autodeterminazioa!" ('El crit d'Euskal Herria, autodeterminació!'). Al revers, la cara muta en el rostre d'*El crit*, el famós quadre d'Edvard Munch, i el lema esdevé "Euskal Herriaren Democràcia Zero!" ('Democràcia zero a Euskal Herria!'). No ha sorprès ningú que els tribunals hagen il·legalitzat una llista on hi havia "hereus de Batasuna", també coneguts com "l'entorn d'ETA". Ningú tampoc no se sorprèn, però, que D3M siga la força més visible a la capital de Durangaldea.

De fet, els seus 24.000 habitants s'han avesat a conviure envoltats de proclames diverses. Patxi López apareix sota un "Aski Da!" ('Ja n'hi ha prou!') i amb PNB, EA i EB als peus; hi ha desenes de fotos de presos torturats a presons espanyoles, "62 durant el 2008"; un altre pòster demana llibertat per al català Amadeu Casellas, que ha fet repetides vagues de fam; hi ha crits a favor de l'"autoorganització" i la "lluïta", per tal d'aturar el TGV... I a la plaça de Santa Anna, on cada any es representa la Passió de Jesucrist, una placa recorda cinc etarres morts en època franquista.

El PNB governa ininterrompudament Durango de fa molts anys, però el panorama polític és molt més ric que no sembla. Els *jeltzales* només tenen 7 regidors, per 4 d'ANB —avui, grup mixt—, 4 del PSE-PSOE —que quedà tercer, el 2007—, 3 del PP, 2 d'Aralar i 1 d'Ezker Batua. El vot en blanc dels socialistes permet al PNB d'anar fent. A la façana de l'ajuntament penja una pancarta que diu "No a la violència contra les dones", i a un costat del consistori, enrotllades i ben rellegades, hi ha les ensenyes espanyola, basca

Al centre del País Basc, Durango ha esdevingut un bon termòmetre per a saber què pensa l'anomenada esquerra 'abertzale' de l'atzucac en què és immersida. Dialoguem amb alguns simpatitzants i amb un regidor d'ANB.

El 2002, una vintena de persones s'atrinxeraren contra l'Ertzaintza a l'herriko taberna de Durango.